

Σάντρα Μαρινοπούλου

Πρόεδρος
Ίδρυμα Ν.Π. Γουλανδρή

Είναι ιδιαίτερη χαρά για το Ίδρυμα Ν.Π. Γουλανδρή να φιλοξενεί στην Αθήνα την έκθεση *Πέντε Εποχές της Ρωσικής Πρωτοπορίας* με αντιπροσωπευτικά έργα από τη Συλλογή Κωστάκη, καρπό της αगाστής συνεργασίας του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης με το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στη Θεσσαλονίκη. Όπως σηματοδοτεί και ο τίτλος της έκθεσης, στις πέντε ενότητες παρουσιάζονται έργα που «ιστοριογραφούν» την πορεία καλλιτεχνών, ομάδων και κινήματων που καθόρισαν τις αισθητικές προσεγγίσεις της ρωσικής τέχνης στο διάστημα από το 1900 έως και τα μέσα της δεκαετίας του 1930.

Η ρήξη με την παράδοση ή μάλλον η εστίαση σε νέες χαρτογράφητες περιοχές της παράδοσης στην Ευρώπη των αρχών του εικοστού αιώνα θα οδηγήσει τη Ρωσία, με κέντρο τη Μόσχα, σε αντίστοιχες τάσεις αξιοποίησης δικών της παραδοσιακών μορφών τέχνης μέσα από την επίδραση των καινοτόμων ρευμάτων του κυβισμού και του φουτουρισμού. Η επιθυμία για απόδραση από έναν αντικειμενικό κόσμο σε μια σφαίρα αφαίρεσης θα γίνει έκδηλη στα έργα ριζοσπαστικών καλλιτεχνών, όπως ο Καζιμίρ Μαλέβιτς, που προτείνουν καθαρά γεωμετρικά σχήματα και χρωματικές επιλογές με διανοητικές προεκτάσεις, ενώ άλλοι καλλιτέχνες θα συμπλεύσουν με τις αισθητικές κατευθύνσεις του κονστρουκτιβισμού για τη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου. Στην έκθεση, εκτός από τους βασικούς άξονες του όλου κινήματος γίνεται αναφορά στη διαδρομή του συλλέκτη που ήταν από τους πρώτους που αντίληφθηκαν το «φαινόμενο» ρωσική πρωτοπορία, την ιστορική σημασία και την αισθητική αξία μιας εμβληματικής αναζήτησης στο παγκόσμιο στερέωμα της τέχνης. Είναι ευτύχημα που η μοναδική αυτή συλλογή αποτελεί κτήμα ενός ελληνικού φορέα, του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, και ευτυχής συγκυρία για το Ίδρυμα Ν.Π. Γουλανδρή να συνεργάζεται μαζί του για την παρουσίαση της στο αθηναϊκό κοινό.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την διευθύντρια, Μαρία Τσαντσάνογλου, για την επιστημονική τεκμηρίωση και τη φροντίδα με την οποία επιμελήθηκε την έκθεση και τον κατάλογο, που δίνουν την ευκαιρία για μια βαθύτερη και στοχαστικότερη εντύπωση στο έργο της Ρωσικής Πρωτοπορίας.

Η έκθεση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί χωρίς τη γενναϊόδωρη χορηγία του Κοινοφελούς Ιδρύματος Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης και τη σημαντική συμβολή του Ομίλου Εταιρειών Λαυρεντιάδη, στους προέδρους των οποίων εκφράζουμε θερμότερες ευχαριστίες. Ευχαριστούμε επίσης τους χορηγούς επικοινωνίας ΕΡΤ, ΤΟ ΒΗΜΑ, City Press, καθώς και το CoCulture, για τη χορηγία επικοινωνίας στο διαδίκτυο.

Ουσιαστική υπήρξε η συμβολή του επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού των δύο μουσείων στην προετοιμασία και την παρουσίαση της έκθεσης στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης. Τους ευχαριστώ όλους για το εξαιρετικό αποτέλεσμα.